

Arrestnummer	C11783 / 2023
Repertoriumnummer	2023 / 4551
Datum van uitspraak	29 december 2023
Notitienummer griffie	
Notitienummer parket-generaal	2023/PGG/1436 2023/VJ11/647

Voorziening beroep in cassatie door d.d. 12
januari 2024. Werd bij arrest van het Hof van Cassatie
verworpen d.d. 11 juni 2024 (P.24.0125.N)

PROCURATIE
Beroep in cassatie
door
dd. 2
dd. 12/01/2024
Werd bij arrest van het Hof van Cassatie
verworpen d.d. 11 juni 2024 (P.24.0125.N.)

Hof van beroep Gent

Arrest

tiende kamer
correctionele zaken

2023/PGG/1436 - 2023/VJ11/647

Not.nr. IE.63.97.000615/21

In de zaak van het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

1. nr. (ON

met zetel te

- beklaagde -

2. nr (RRN

met Belgische nationaliteit,

geboren te op

wonende te

- beklaagde -

verdacht van:

Als dader of mededader in de zin van artikel 66 Strafwetboek, door het misdrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt

voor de volgende strafbare feiten:

A. Bij inbreuk op artikel 6 punt 3 en bijlage I, hoofdstuk III, punt 1.8 a en e van Verordening EG nr 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer, strafbaar gesteld door artikel 36,17° van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, als vervoerder de technische voorschriften inzake het vervoer van dieren niet te hebben nageleefd door het verbod te hebben genegeerd om het dier te slaan, te schoppen of prikstokken of andere puntige voorwerpen te gebruiken

A.1. Te op 26 april 2019

door de vaststelling dat 1 varken met klopnummer teveel geklopt was

door

A.2. Te op 5 juli 2019

door de vaststelling dat 1 zeug met klopnummer diverse stokslagen vertoonde

door

A.3. Te op 9 juli 2019

door de vaststelling dat er bij 1 zeug met kloppnummer diverse klophamerletsels vastgesteld waren

door

B. Bij inbreuk op artikel 3 van Verordening EG 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer, strafbaar gesteld bij artikel 36,17° van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, als vervoerder het verbod te hebben overtreden om dieren te vervoeren zonder dat het de dieren een letsel of onnodig lijden kan berokkenen

B.1. Te op 7 mei 2019

door de vaststelling dat 4 gebrekkige varkens werden aangevoerd die niet geschikt waren voor transport, met name een zeug met kloppnummer met meerdere abcessen, een zeug met kloppnummer die liep op 3 poten, een mestvarken met kloppnummer met een navelbreuk die bijna over de grond sleepte en een varken met kloppnummer met rectumprolaps en ataxie van de achterpoten

door

B.2. Te op 19 juli 2019

door de vaststelling dat 2 zeugen met kloppnummers over de volledige rugzijde uitgebreide letsels vertoonden

door

B.3. Te op 26 juli 2019

door de vaststelling dat 1 zeug met kloppnummer over de volledige rugzijde uitgebreide letsels vertoonde

door

* * * *

1.1 De rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Ieper, kamer I.15, besliste bij vonnis van 24 april 2023 op tegenspraak als volgt:

“ten aanzien van de
eerste beklaagde

Verklaart de tenlastelaagden A1, A2, A3, B2 en B3 in hoofde van
NIET BEWEZEN en **spreekt** haar dienvolgens **VRIJ**.

Verklaart de tenlastelaaging B1 in hoofde van
BEWEZEN.

Veroordeelt voor de
hierboven omschreven en bewezen verklaarde tenlastelegging B1 tot een **GELDBOETE** van **200,00 EURO**, verhoogd met 70 opdecimen en gebracht op 1.600,00 EURO.

Zegt dat de tenuitvoerlegging van het vonnis zal worden **uitgesteld** gedurende **3 jaren** vanaf heden wat betreft deze geldboete.

Veroordeelt tot betaling
van:

- een bijdrage van 1 maal **200,00 euro**, zijnde de som van 1 maal 25,00 euro verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders;
- een bijdrage van **24,00 euro** aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand;
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt **58,24 euro**;
- de gerechtskosten, tot heden begroot op **33,94 euro**.

ten aanzien van ‘weede beklaagde

Verklaart de tenlasteleggingen A1, A2, A3, B2 en B3 in hoofde van NIET
BEWEZEN en **spreekt** hem dienvolgens **VRIJ**.

Verklaart de tenlastelegging B1 in hoofde van BEWEZEN.

Veroordeelt voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde tenlastelegging B1 tot een **GELDBOETE** van **100,00 EURO**, verhoogd met 70 opdecimen en gebracht op 800,00 EURO of een vervangende gevangenisstraf van 8 dagen.

Zegt dat de tenuitvoerlegging van het vonnis zal worden **uitgesteld** gedurende **3 jaren** vanaf heden wat betreft deze geldboete.

Veroordeelt tot betaling van:

- *een bijdrage van 1 maal **200,00 euro**, zijnde de som van 1 maal 25,00 euro verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders;*
- *een bijdrage van **24,00 euro** aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand;*
- *een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt **58,24 euro**;*
- *de gerechtskosten, tot heden begroot op **33,94 euro**.”*

1.2 De hierna volgende partijen hebben hoger beroep aangetekend tegen dit vonnis door het afleggen van een verklaring op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling leper:

- de beklaagden op 12 mei 2023;
- het openbaar ministerie op 12 mei 2023.

Deze partijen dienden tegelijk ook elk een verzoekschrift in op die griffie, overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering.

1.3 Het hof hoorde op de openbare rechtszitting van 23 november 2023 in het Nederlands:

- de beklaagden in hun middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester advocaat met kantoor te
- het openbaar ministerie in zijn vordering bij monde van advocaat-generaal.

2.1 De onderscheiden verklaringen van hoger beroep tegen het vonnis van 24 april 2023 gedaan op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen, zijn tijdig en regelmatig naar de vorm. Ook de verzoekschriften zijn tijdig ingediend.

In het verzoekschrift duidde de advocaat van de beklaagden op nauwkeurige wijze aan dat het beroep gericht is tegen de beslissing van de eerste rechter over de schuld aan de telastlegging B.1 en de strafmaat.

Het openbaar ministerie tekende hoger beroep aan tegen de beslissing van de eerste rechter tot vrijpraak van de beklaagden voor de telastleggingen A.1, A.2, A.3, B.2 en B.3, maar deed hiervan afstand op de zitting van het hof van 23 november 2023. Het hof verleent hiervan akte. Verder bepaalde het openbaar ministerie een grief inzake de strafmaat en formuleerde het apart ook nog eens een volgeroep als grief. Hoewel het grievenstelsel inmiddels al sedert 29 februari 2016 in werking is en de (cassatie)rechtspraak over het volgeroep en wat dat begrip in het licht van het grievenstelsel juridisch inhoudt reeds lange tijd gekend is, blijft het openbaar ministerie een zogenaamd volgeroep als grief formuleren. Het volgeroep brengt mee dat het openbaar ministerie, op strafgebied en binnen de perken van het beroep van de beklaagde, dezelfde grieven aanvoert als de beklaagde (zie: Cass. 18 oktober 2016,

dus *in casu* ook inzake de schuld. Nochtans volgt uit de toelichting bij de grief van het openbaar ministerie dat het met die grief eigenlijk enkel de strafmaat voor ogen had en in wezen het volgeroep voor het openbaar ministerie slechts wijst op een chronologisch gegeven, namelijk het openbaar ministerie stelt beroep in en formuleert een grief omdat de beklaagde dat (eerst) deed. Niettemin brengt de voorgaande bedenking niet mee dat de grieven van het openbaar ministerie niet nauwkeurig zouden zijn.

De hoger beroepen van respectief de beklaagden en van het openbaar ministerie zijn ontvankelijk (art. 203 en 204 Wetboek van Strafvordering).

Het hof beslist in dit arrest binnen de perken van de hoger beroepen en vervolgens van de grieven zoals bedoeld in artikel 210 Wetboek van Strafvordering. In dit verband stelt het hof vast dat er geen redenen zijn om ambtshalve een grief in de zin van de voormelde bepaling op te werpen.

Als gevolg van de devolutieve werking van de aangetekende beroepen en vervolgens de grieven, en als gevolg van het feit dat het openbaar ministerie afstand deed van de grief schuld, is de vrijspraak van de beklaagden voor de telastleggingen A.1, A.2, A.3, B.2 en B.3 definitief.

3. Het hof verwijst naar het feitenoverzicht in het beroepen vonnis, dat luidt als volgt:

“De eerste beklaagde houdt een groothandel in levend vee en vervoert levend vee naar het slachthuis. Tweede beklaagde is de zaakvoerder van eerste beklaagde.

In 2019 ontving het FAVV 7 informatieformulieren met betrekking tot overtredingen door de eerste en de tweede beklaagden van de Dierenwelzijnswet die werden vastgesteld in op 26 april 2019, 7 mei 2019, 5 juli 2019, 9 juli 2019 en 26 juli 2019. Het betrof enerzijds de aanvoer van wrakke varkens, zijnde varkens die niet op eigen kracht kunnen staan of lopen, mank zijn, abscessen of open wonden of een prolaps vertonen (op 26 april 2019, 5 juli 2019 en 9 juli 2019) en anderzijds het overmatig gebruik van de klophamer, prikstokken, slaan/schoppen van dieren bij op- en afladen (op 7 mei 2019, 19 juli 2019 en 26 juli 2019).

Op basis van deze informatieformulieren werd op 11 mei 2020 door de inspectie Dierenwelzijn een proces-verbaal opgesteld dat aan de beklaagden werd overgemaakt. Een verhoor was niet mogelijk omwille van de heersende coronamaatregelen en kon enkel gebeuren via een schriftelijke verklaring.

De tweede beklaagde maakte zijn schriftelijke verklaring dd. 16 mei 2020 over aan de Inspectiedienst Dierenwelzijn waar deze toekwam op 28 mei 2020.”

4.1 De beklaagden stellen dat aan het proces-verbaal van de inspectiedienst Dierenwelzijn van 11 mei 2020 geen enkele bewijswaarde toekomt omdat het niet binnen de vijftien dagen na de vaststellingen aan hen werd overgemaakt.

Het proces-verbaal verwijst naar de informatieformulieren van de BMO-dierenartsen in het slachthuis die in de loop van 2019 zijn opgesteld en bevat geen eigen vaststellingen van de controleur bij de Inspectie Dierenwelzijn. Om die reden hebben de vaststellingen in dit proces-verbaal geen bijzondere bewijswaarde. Het proces-verbaal geldt wel als inlichting. Ook de informatieformulieren van de BMO-dierenartsen gelden als inlichting, ongeacht de wijze waarop die zijn ondertekend en ongeacht de wettelijke opdracht van een dergelijke dierenarts.

De beklaagden betwisten overigens niet dat de BMO-dierenarts bij een *ante mortem* controle in het slachthuis op 7 mei 2019 vier gebrekkige varkens heeft aangetroffen. Zij stellen dat sommige van die gebreken tijdens het vervoer zijn ontstaan en dat de andere gebreken niet van die aard waren dat de varkens tijdens het vervoer onnodig hebben geleden.

4.2 Aan het informatieformulier van 7 mei 2019 zijn foto's gevoegd van de vier varkens die in de telastlegging B.1 worden genoemd. Die foto's bevestigen de inhoud van het informatieformulier van de BMO-dierenarts van 7 mei 2019.

Pijn bij een varken is niet af te lezen op een foto. Wie dieren naar een slachthuis vervoert moet hen elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden besparen. Overeenkomstig artikel 3 Verordening EG1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer is het verboden om dieren te vervoeren of te laten vervoeren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkent. Artikel 36, 17° Wet Dierenwelzijn stelt de overtreding van die bepaling strafbaar met een geldboete van 52 tot 2.000 euro.

De beklaagden betwisten niet dat zij op 7 mei 2019 een varken hebben vervoerd met meerdere abcessen en een varken met een bijna over de grond slepende navelbreuk. Omdat ze zelfstandig de vrachtwagen konden inlopen, mochten die varkens volgens de beklaagden zonder problemen vervoerd worden. Het zelfstandig de vrachtwagen kunnen inlopen is geen voldoende criterium om uit te maken of een varken geschikt is voor vervoer. Bijkomend is vereist dat het varken pijnvrij zelfstandig kan wandelen en dat het vervoer geen onnodig lijden veroorzaakt.

De grote navelbreuk van het varken dat de beklaagden op 7 mei 2019 vervoerden was van die aard dat aangepast vervoer noodzakelijk was om dierenleed te vermijden. Zo staat het ook in de praktische richtsnoeren voor het bepalen van de geschiktheid voor vervoer van varkens, die uiteraard niet juridisch bindend zijn. Die richtsnoeren adviseren onder meer om een varken met een navelbreuk groter dan 15 tot 20 centimeter, ook zonder zweren, te isoleren en als laatste te laden. Uit niets blijkt dat de beklaagden in dergelijk aangepast vervoer hebben voorzien. Het vervoer berokkende dit varken onnodig lijden. Hetzelfde geldt voor het varken met meerdere abcessen dat bovendien een fractuurmanke voorpoot had. Die abcessen getuigen van een slechte algemene gezondheidstoestand die ook tot uiting komt in de manke voorpoot. Dit varken kon niet pijnvrij zelfstandig bewegen en heeft tijdens

het vervoer onnodig geleden. Diezelfde redenering gaat ook op voor het varken met rectumprolaps en ataxie van de achterpoten. Dat die beide aandoeningen zouden zijn ontstaan tijdens de korte verplaatsing van de veehouder naar het slachthuis is volstrekt ongeloofwaardig. In die toestand kon dit varken niet pijnvrij zelfstandig bewegen. Het vervoer berokkende ook dit varken onnodig leed.

Dat het slachthuis geen minprijs in rekening bracht voor die varkens, is zonder enige relevantie. De telastlegging B.1 houdt geen verband met de kwaliteit van het vlees of de volksgezondheid, maar wel met dierenwelzijn. De duur van de rit is geen criterium om te beoordelen of een varken geschikt is voor vervoer.

De telastlegging B.1 is bewezen voor wat betreft de zeug met klopnummer met meerdere abcessen, een mestvarken met klopnummer met een navelbreuk die bijna over de grond sleepte en een varken met klopnummer met rectumprolaps en ataxie van de achterpoten. Omdat het hof niet kan uitsluiten dat de tweede zeug met klopnummer kreupel is geworden tijdens het vervoer, spreekt het de beklaagden hiervoor vrij.

5. De bewezen telastlegging kan zowel worden toegerekend aan als aan Wat betreft het eigen schuldpatroon van de beklaagde houdt het hof rekening met de gedragingen van de natuurlijke persoon die voor deze rechtspersoon handelde, nl. de handelingen van de beklaagde Er was binnen de rechtspersoon bovendien onvoldoende aandacht voor de naleving van Verordening EG1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer, wat een eigen fout van de rechtspersoon is.

6. De beklaagden pleegden de bewezen feiten van de telastlegging B.1 met eenzelfde misdadig opzet, zodat het hof hiervoor maar één straf oplegt (toepassing van artikel 65, eerste lid Strafwetboek).

is jaar oud. Hij heeft een blanco strafrechtelijk verleden. Ook het strafrechtelijk verleden van is blanco.

De beklaagden hebben varkens blootgesteld aan onnodig lijden door ze te vervoeren terwijl hun gezondheidstoestand geen dergelijk vervoer toeliet. Zij reduceerden levende varkens tot de waarde van hun vlees en hadden onvoldoende oog voor het dierenwelzijn. Er werd hen een minnelijke schikking aangeboden, die ze niet betaalden. Uit het verhoor van de BMO-dierenarts blijkt dat de beklaagden uiteindelijk wel hun gedag hebben aangepast, wat hen tot voordeel strekt.

De geldboetes die de eerste rechter oplegde blijven gepast om de beklaagden erop te wijzen dat ze bij de uitvoering van hun professionele activiteit ook over het dierenwelzijn moeten waken. Het hof legt effectieve geldboetes op. Uitstel verlenen zou de beklaagden niet de ernst van de misdrijven bijbrengen en aan de straf elk ontradend karakter ontnemen. De

opgelegde geldboetes compenseren bovendien in zekere mate de kosten die het misdrijf voor de samenleving veroorzaakte in de vorm van inzet van inspectie en justitie.

Vermits het bewezen misdrijf is gepleegd na 31 december 2016, verhoogt het hof de geldboetes met 70 deciemmen. De hierna bepaalde vervangende gevangenisstraf moet ertoe aansporen om de geldboete te betalen.

7. De beklaagden zijn hoofdelijk gehouden tot de kosten, gevallen in de beide aanleggen aan de zijde van het openbaar ministerie zoals hierna bepaald. Al deze kosten zijn ondeelbaar veroorzaakt door het bewezen misdrijf.

Als veroordeelden tot een correctionele hoofdstraf zijn de beklaagden elk gehouden tot het betalen van de bijdrage van 25 euro tot financiering van het bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (art. 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen). Deze bijdrage, die een eigen aard heeft en geen straf inhoudt, wordt vermeerderd met 70 deciemmen tot telkens 200 euro, en dit ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten.

Met toepassing van artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken veroordeelt het hof de beklaagde tot de vaste vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure, die geïndexeerd 58,24 euro bedraagt. Met toepassing van diezelfde bepaling verhoogt het hof de kosten met 10 %.

Met toepassing van artikel 4, § 3 en artikel 5, § 1 van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, in werking getreden op 1 mei 2017 ingevolge artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 april 2017 tot uitvoering van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, veroordeelt het hof de beklaagde ook tot het betalen van een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand, die sinds 1 oktober 2022 na indexatie 24 euro bedraagt.

Dictum

Toegepaste wetsartikelen:

Het hof maakt toepassing van de hiervoor aangehaalde artikelen en van de artikelen:

- 211 en 211bis, Wetboek van Strafvordering,
- 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

Perken van het hoger beroep:

verleent het openbaar ministerie akte van de afstand van grief over de schuld van de beklaagden aan de telastleggingen A.1, A.2, A.3, B.2 en B.3;

stelt vast dat de vrijspraak van de beklaagden voor de telastleggingen A.1, A.2, A.3, B.2 en B.3 definitief is.

Beslissing van het hof:

Het hof,
rechtsprekend op tegenspraak,

verklaart de beroepen ontvankelijk en er ten gronde over beslissend **met eenparige stemmen:**

op strafgebied:

verklaart schuldig aan de telastlegging B.1 voor wat betreft de zeug met
klopnummer met meerdere abcessen, een mestvarken met klopnummer met
een navelbreuk die bijna over de grond sleepte en een varken met klopnummer met
rectumprolaps en ataxie van de achterpoten, maar spreekt haar vrij voor die telastlegging
voor wat betreft de zeug met klopnummer die liep op drie poten;

veroordeelt voor de bewezen feiten samen tot een effectieve geldboete van **200
euro**, met deciemmen gebracht op 1.600 euro;

verklaart schuldig aan de telastlegging B.1 voor wat betreft de zeug met
klopnummer met meerdere abcessen, een mestvarken met klopnummer met
een navelbreuk die bijna over de grond sleepte en een varken met klopnummer met
rectumprolaps en ataxie van de achterpoten, maar spreekt hem vrij voor die telastlegging
voor wat betreft de zeug met klopnummer die liep op drie poten;

veroordeelt voor de bewezen feiten samen tot een effectieve geldboete van
100 euro, met deciemmen gebracht op 800 euro, of een vervangende gevangenisstraf van een
maand;

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van een bedrag van
25 euro, vermeerderd met 70 deciemmen en zo gebracht op telkens 200 euro als bijdrage tot
de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en
aan de occasionele redders;

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van een bedrag van
58,24 euro als vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure;

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van een bijdrage van
24 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand;

veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot betaling van de kosten
van de strafvordering, voor het openbaar ministerie begroot op 67,87 euro in eerste aanleg
en 150,16 euro in beroep.

Kosten eerste aanleg:

Dagv. beklaagden:	€ 61,70
+ 10 %:	€ 6,17
Totaal:	€ 67,87

Kosten beroep:

Afschrift vonnis:	€ 27,00
Afschriften akten HB:	€ 6,00
Opstelrecht ber. bekl.:	€ 35,00
Dagv. beklaagden:	€ 68,51
	€ 136,51
+ 10 % :	€ 13,65
Totaal :	€ 150,16

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit raadsheer _____ als waarnemend kamervoorzitter, raadsheer _____ en plaatsvervangend magistraat _____ en in openbare rechtszitting van **29 december 2023** uitgesproken door wnd. kamervoorzitter _____ in aanwezigheid van _____ advocaat-generaal, met bijstand van griffier _____